

- 14/- ເມືອງກະມຸທາສັຍ
- 15/- ເມືອງຫລົ່ມສັກ
- 16/- ເມືອງຂອນແກ່ນ

ເມືອງຂຶ້ນຕໍ່ເມືອງໃຫຍ່ເຫລົ່ານີ້ ມີ 36 ເມືອງ.

3. ຫົວເມືອງລາວພຸງຂາວ ແມ່ນອານາເຂດ ນະຄອນຫລວງພຣະບາງ ໂຮມທັງແຂວງ 12 ພັນນາລີ້ 12 ຈຸເທ ຫົວພັນທັງຫ້າ ທັງຫົກ (ແຂວງຊຳເໜືອ) ກັບບັນດາຫົວເມືອງເຫລົ່ານີ້ ໂຮມຮຽກວ່າ " ຫົວເມືອງລາວພຸງຂາວ " ພຣະເຈົ້າແຜ່ນດິນສຍາມ ໂຜດໃຫ້ ພຣະຍາຣິດທິຣິງຣົນເສດ ມາເປັນ ຂ້າຫລວງປະຈຳຢູ່ນະຄອນຫລວງພຣະບາງ.

4.- ຫົວເມືອງລາວກາງ ຫົວເມືອງລາວຝ່າຍກາງແຕ່ກ່ອນນັ້ນເອງ. ຫົວເມືອງລາວກາງນີ້ ມີເມືອງໃຫຍ່ 3 ເມືອງ ແລະ ເມືອງຂຶ້ນ 12 ເມືອງ ຕາມເດີມຫົວເມືອງລາວກາງ ແມ່ນກຣົມຫມິ່ນ ສັພສິດທິປະສິງ ເປັນຂ້າຫລວງ ຕັ້ງສຳນັກງານວ່າການຢູ່ເມືອງນະຄອນຣາຊສີມາ.

ຫົວເມືອງລາວທັງຫລາຍທີ່ກ່າວນີ້ ທັງທີ່ຢູ່ທາງຝັ່ງຂອງກ້ຳຂວາ ຕລອດເຖິງເມືອງນະຄອນ ຣາຊສີມາ ແລະ ຢູ່ທາງຝັ່ງກ້ຳຊ້າຍ ຕລອດເຖິງແຂວງ 12 ຈຸເທ ແລະ ແຂວງ 12 ພັນນາ ສຍາມ ຮຽກວ່າ " ຫົວເມືອງລາວຊັ້ນນອກ " ຄົນລາວທີ່ຢູ່ໃນແຜ່ນດິນຕາມທີ່ກ່າວມານີ້ ກໍຮຽກວ່າ " ລາວນອກ " ສ່ວນ " ຫົວເມືອງລາວຊັ້ນໃນ " ແລະ " ລາວໃນ " ນັ້ນ ສຍາມກຳນົດເອົາຄົນລາວທີ່ຖືກກວາດຕ້ອນ ໄປຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ໃນເຂດຂອງກຸງສີອະຍຸທຍາແຕ່ເກົ່າ ຫລື ເຂດກຸງເທບ ຄື:

1. ຄົນລາວທີ່ຖືກກວາດໄປແຕ່ປີ ຄ.ສ. 1778-1779 ໃນເວລາສຍາມຂຶ້ນມາຕິໄດ້ນະຄອນ ວຽງຈັນຄັ້ງແຮກ ແລະ ປີ ຄ.ສ. 1829 ໃນສມັຍຂອງ ພຣະເຈົ້າອະນຸວົງ.

ຄົນລາວພວກນີ້ ສຍາມໃຫ້ໄປຕັ້ງບ້ານເຮືອນຢູ່ແຂວງລົບບຸຣີ , ເມືອງສຣະບຸຣີ, ເມືອງປຣາຈິນບຸຣີ (ກວາດໄປຈາກເມືອງສະກົນນະຄອນ) ເມືອງເພັດຊຸບຸຣີ, ເມືອງພະນັດນິຄົມ (ກວາດໄປຈາກຊຽງຂວາງ ແລະ ນະຄອນພະນົມ).

2. ຄົນລາວທີ່ອົພຍົບໄປເອງ (ກ່ອນພຣະເຈົ້າອະນຸວົງທຳການກູ້ອິສະພາບ) ລາວພວກນີ້ແມ່ນ ຊາວເມືອງນະຄອນພະນົມ ໂດຍມີອຸປຣາດເມືອງນະຄອນພະນົມ ເປັນຫົວໜ້າພາໄປ ມີປະມານ 2.000 ຄົນປາຍ. ຕົ້ນເຫດທີ່ອົພຍົບໄປ ເພາະອຸປຣາດ ກັບເຈົ້າເມືອງນະຄອນພະນົມບໍ່ຖືກກັນ ອຸປຣາດຈິ່ງພາ ຄອບຄົວບ່າວໄພ່ຂອງຕົນ ອົພຍົບຫນີໄປໃຫ້ພື້ນເຂດອຳນາດຂອງເຈົ້າເມືອງ ແລ້ວຂໍຂຶ້ນສ່ວຍ